

ÎNCHEIERE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Elena Balan și reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Bîrcă, cât și de Primarul comunei Ciorescu, mun. Chișinău, reprezentat de avocatul Anatolie Barbacar,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Balan împotriva Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, Svetlanei Balan, Valentinei Popa și Elisavetei Popa, intervenient accesoriu Liliana Balan cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii hotarelor terenului de pământ și repararea prejudiciului moral și material,

împotriva deciziei din 10 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău, s-a admis cererea de apel depusă de Elena Balan, s-a casat parțial hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și în partea casată s-a emis o decizie nouă,

constată:

La 08 iulie 2016, Elena Balan, reprezentată de avocatul Sergiu Musteață, a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii hotarelor terenului de pământ și repararea prejudiciului moral și material (vol. I, f.d. 3-4).

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, la 12 aprilie 2016, s-a adresat Primăriei com. Ciorescu, mun. Chișinău, cu cerere privind stabilirea la fața locului a hotarelor terenului de pământ cu numărul cadastral xxx, cu suprafața de xxx ha și constatarea faptului dacă a fost sau nu încălcat hotarul de către vecina Ecaterina Popa.

La 20 iunie 2016, i-a fost notificat răspunsul Primăriei com. Ciorescu, mun. Chișinău, prin care cererea sa a fost respinsă.

Reclamanta a considerat refuzul ca fiind ilegal, deoarece contravine dispozițiile art. 15² alin. (1)-(2) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, care stipulează că la atribuirea terenurilor în proprietate sau în folosință, cu excepția terenurilor proprietate publică a statului, reprezentantul autorității administrației publice locale de nivelul întâi stabilește la fața locului

hotarele terenului, cu întocmirea actului de stabilire a hotarelor de un model aprobat de Agenție. La cererea titularului de drepturi asupra terenului, punctele de cotitură ale hotarelor pot fi marcate prin borne în modul stabilit de Agenție. Cheltuielile pentru stabilirea hotarelor și marcarea acestora pe teren sunt suportate de titularul de drepturi.

Conform art. 19 alin. (1)-(2) și (6) din Legea nr. 1543 din 25 februarie 1998, hotarul fix se stabilește prin marcarea hotarului terenului la fața locului prin puncte de hotar, cu racordarea acestora la punctele de reper sau la obiectele capitale din apropiere. Hotarul fix se stabilește în baza actului de constatare pe teren, coordonat împreună cu proprietarii terenurilor adiacente. La stabilirea hotarului fix se întocmește în mod obligatoriu planul geometric al terenului. Dacă hotarul general al terenului reprezentat în planul cadastral sau în cel geometric nu corespunde cu posesiunea de fapt a terenurilor și lipsește actul de stabilire a hotarelor, autoritatea administrației publice locale, la cererea proprietarului, stabilește hotarele terenului la fața locului.

Dealtfel, pct. 36-39 din Instrucțiunea cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, aprobată prin Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 140 din 06 august 2012, prin prisma căroră stabilirea hotarelor terenului se efectuează la fața locului de către reprezentantul autorității publice locale. Rezultatele stabilirii și coordonării hotarelor se stipulează în actul de stabilire a hotarelor, care se semnează de titularul de drept asupra terenului, hotarele căruia au fost stabilite pe teren, reprezentantul autorității publice locale și executantul lucrărilor cadastrale, iar în cazul coordonării hotarelor-și de titularii de drepturi asupra terenurilor adiacente sau de reprezentanții acestora.

În altă ordine de idei, reclamanta a precizat că anterior s-a adresat autorității publice locale cu o cerere similară, care a fost respinsă, fiindu-i explicat că hotarele vor fi stabilite după ce vecina Ecaterina Popa va primi actul de proprietate.

Reclamanta Elena Balan, reprezentată de avocatul Sergiu Musteață, a solicitat instanței de judecată a considera ilegal refuzul nr. 02/1-37-331 din 03 iunie 2016 de a stabili la fața locului hotarele terenului de pământ cu numărul cadastral xxx, obligarea Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, de a stabili la fața locului hotarele terenului de pământ cu numărul cadastral xxx și încasarea din contul Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, în beneficiul său a sumei de 2 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 14 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Elena Balan (vol. I, f.d. 52, 56-58 recto-verso).

Prin decizia din 26 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Elena Balan, s-a casat hotărârea din 14 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a trimis cauza spre rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, în alt complet de judecată (vol. I, f.d. 91, 92-98).

Prin încheierea protocolară din 19 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-au introdus în proces în calitate de intervenienți accesorii Valentina Popa, Svetlana Balan și Liliana Balan (vol. I, f.d. 191 recto).

La 28 martie 2018, reclamanta Elena Balan, reprezentată de avocatul Snejana Pahomi, a depus cerere de concretizare/modificare a acțiunii, în care i-a indicat că își înaintează pretențiile împotriva pârâților Primarul com. Ciorescu,

mun. Chișinău, Svetlana Balan, Valentina Popa și Elisaveta Popa, intervenient accesoriu Liliana Balan, prin care a solicitat:

- recunoașterea ilegalității refuzului Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, de a stabili hotarele terenului de pământ cu numărul cadastral xxx, suprafața de xxx ha;

- obligarea Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, de a stabili, cu ieșire la față locului și instalarea liniei de demarcare, hotarele fixe dintre terenul de pământ cu numărul cadastral xxx, suprafața de xxx ha, din str. Xxx, 55, com. Ciorescu, mun. Chișinău, ce aparține Svetlanei Balan și terenul de pământ amplasat pe str. Xxx, 51, com. Ciorescu, mun. Chișinău, care aparține Valentinei Popa și Elisavetei Popa;

- încasarea din contul pârâților în beneficiul său a sumei de 2 000 de lei, cu titlu de repararea a prejudiciului moral și material (vol. I, f.d. 149-151; 192 verso-193 recto).

Prin hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial acțiunea depusă de Elena Balan.

S-a recunoscut ca ilegal refuzul Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, nr. 02/1-37-331 din 03 iunie 2016.

S-a obligat Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău, să stabilească hotarele fixe ale terenului de pământ cu suprafața de xxx ha, nr. cadastral xxx, cu terenul de pământ amplasat pe str. Xxx, 51, com. Ciorescu, mun. Chișinău, care aparține Svetlanei Balan, cu terenul de pământ amplasat pe str. Xxx, 51, com. Ciorescu, mun. Chișinău, ce aparține Ecaterinei Popa, cu instalarea liniei de demarcare a hotarelor.

În rest, acțiunea s-a respins (vol. I, f.d. 195, 198-200).

Prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Elena Balan.

S-a admis apelul depus de Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău.

S-a casat hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de Elena Balan (vol. I, f.d. 252, 253-261).

Prin decizia din 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a casat decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza la Curtea de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 26-39).

Prin decizia din 10 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău.

S-a admis apelul depus de Elena Balan.

S-a casat hotărârea din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea respingerii cerinței de reparare a prejudiciului moral și în această parte s-a emis o hotărâre nouă, prin care:

S-a încasat de la Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău, în beneficiul Elenei Balan suma de 1 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

În rest hotărârea primei instanțe s-a menținut.

S-a încasat de la Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău, în beneficiul Elenei Balan cheltuielile de judecată suportate în instanța de apel pentru publicarea avizului public în sumă de 96,60 de lei și pentru eliberarea actelor de către Agenția Servicii Publice în sumă de 55,20 de lei, în total suma de 151,80 de lei (vol. III, f.d. 37-38, 39-51).

În motivarea soluției emise, instanța de apel a reținut ca întemeiată concluzia primei instanțe în partea anulării ca ilegal a refuzului Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, nr. 02/1-37-331 din 03 iunie 2016 și obligării stabilirii hotarelor fixe ale terenului de pământ, cu instalarea liniei de demarcare a hotarelor.

În acest sens Curtea de Apel Chișinău a notat că prin atribuirea terenului în proprietate nu se instituie prezumția întocmirii actului de stabilire a hotarelor și nici veridicitatea acestuia, iar art. 19 alin. (6) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998 prevede expres că atunci când hotarul general al terenului reprezentat în planul cadastral sau în cel geometric nu corespunde cu posesiunea de fapt a terenurilor și lipsește actul de stabilire a hotarelor, autoritatea administrației publice locale, la cererea proprietarului, stabilește hotarele terenului la fața locului.

Totodată, instanța de apel a constatat că, deși, la soluționarea cauzei au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței de fond în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral sunt nefondate și rezultă din interpretarea greșită a prevederilor art. 25 alin. (3) și (4) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10. februarie 2000 (în vigoare până la 01 aprilie 2019), art. 1398 alin. (1), 1404 alin. (1), 1422 și 1423 din Codul civil.

Astfel, având în vedere că s-a constatat violarea dreptului Elenei Balan, urmează a fi apreciată ca întemeiată și pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral.

La 09 martie 2020, Elena Balan și reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Bîrcă, au depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva deciziei din 10 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei recurate în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și emiterea în această parte a unei decizii noi privind admiterea integrală a acestei pretenții (vol. III, f.d. 63-66).

Argumentele recursului Elenei Balan și reprezentantului acesteia, avocatului Ludmila Bîrcă, în esență, se rezumă la reiterarea temeiurilor de fapt și de drept ale cauzei, care au fost expuse în cererea de chemare în judecată, cererea de apel și pledoarii, precum și a acțiunilor procesuale.

Suplimentar a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel doar în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral.

În opinia recurenteii Elena Balan, în această parte instanța de apel nu a ținut cont de faptul că prezentul litigiu s-a aflat în procedură mai mult de 4 ani, perioadă în care i s-a înrăutățit starea de sănătate.

Astfel, la judecarea acestui capăt de cerere au fost interpretate eronat dispozițiile art. 14 alin. (1) și 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 1398 alin. (1)-(4) și 1422 din Codul civil.

La 11 martie 2020, Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău, reprezentat de avocatul Anatolie Barbacar, a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva deciziei din 10 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei recurate în partea admiterii cererii de apel depuse de Elena Balan și respingerii cererii de apel depuse de Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău; casarea hotărârii din 02 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea admiterii acțiunii; emiterea unei decizii noi, prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de Elena Balan (vol. III, f.d. 67-75).

Argumentele recursului depus de Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău, reprezentat de avocatul Anatolie Barbacar, în esență, se rezumă la reiterarea

temeiurilor de fapt și de drept ale cauzei, care au fost expuse în cererea de chemare în judecată, cererea de apel și pledoarii, a acțiunilor procesuale și citarea concluziilor instanței de apel.

De asemenea, a invocat că decizia instanței de apel, în partea admiterii apelului depus de Elena Balan și respingerii apelului depus de Primarul com. Ciorescu, mun. Chișinău, precum și hotărârea primei instanțe în partea acțiunii sunt neîntemeiate și emise cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material și apreciere incorectă a suportului probator.

Astfel, instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul că serviciul solicitat de Elena Balan cu privire la identificarea bunului imobil și întocmirea actului de constatare ține de competența organului cadastral, dar nu intră în atribuțiile administrației publice locale.

În condițiile din speță nu sunt aplicabile dispozițiile articolului 15² alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, deoarece lotul de teren a fost atribuit anterior în proprietatea Elenei Balan, Liliane Balan și Svetlanei Balan, iar la 14 martie 2004 au fost eliberate titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren, fiind stabilite și liniile de hotar.

Inaplicabilitatea articolului 15² alin. (1) din Legea nr. 1543 din 25 februarie 1998 rezultă și din aprecierea greșită dată de instanțele inferioare procesului-verbal al ședinței Consiliului com. Ciorescu nr. 2 din 08 aprilie 1993 și procesului-verbal al ședinței Consiliului com. Ciorescu nr. 1 din 26 ianuarie 1996, deoarece anume prin aceste acte a fost întărit, măsurat, iar ulterior atribuit în proprietate terenul litigios.

Prin urmare, norma articolului 15² nu putea fi aplicată, deoarece a fost introdusă în Legea cadastrului bunurilor imobile prin Legea nr. 83 din 29 mai 2014, care a intrat în vigoare la 24 iunie 2014 și nu are efect retroactiv.

La 29 martie 2020, Elena Balan, reprezentată de avocatul Ludmila Bîrcă, a depus prin poștă electronică referință asupra recursului Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, împotriva deciziei din 10 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând declararea acestuia ca inadmisibil, în temeiul articolului 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă (vol. III, f.d. 71, 72-73 recto-verso).

Efectuând controlul judiciar al hotărârii contestate prin prisma argumentelor expuse în recursuri, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Potrivit art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici

instanța de recurs, cu referire la termenul de depunere a recursului, reține că, în sensul articolului 246 din Codul administrativ, (1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinski vs Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan vs Republica Moldova*, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererilor de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele *Marc Brauer vs Germania*, 01 septembrie 2016, § 34; *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 246 din Codul administrativ, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Obiectul prezentului recurs se referă la decizia din 10 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, emisă ca instanță de apel, care intră în categoria de acte specificate în articolul 244 alin. (1) din Codul administrativ.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în sensul art. 245 din Codul administrativ, (1) recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. (2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Conform articolului 63 din Codul administrativ, (1) calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. (2) Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La rândul său, articolul 261 din Codul civil (articolul 385 în redacția actuală a Codului civil) prescrie în alin. (1) că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, în afara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa vs România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult ca atât, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov vs Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko vs Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, căile de atac în ordine de recurs au fost demarate în interiorul termenului legal, deoarece decizia Curții de Apel Chișinău datează cu 10 februarie 2020 și motivată a fost notificată avocatului Ludmila Bîrcă, Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, și avocatului Anatolie Barbacar la 04 martie 2020, fapt confirmat prin avizele de recepție a corespondenței DS9350079416AS, DS9350086283AS, DS9350079409AS (vol. III, f.d. 53, 54, 55), iar recursurile motivate au fost depuse la 09 martie 2020 (vol. III, f.d. 63) și respectiv la 11 martie 2020 (vol. III, f.d. 67).

Verificând, în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, dacă cererile de recurs corespund exigențelor legale de formă și conținut, completul de admisibilitate reține că prin prisma articolului 233 alin. (2) din Codul administrativ, cererea de recurs trebuie să fie semnată de recurent sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

La caz, completul constată că recursul Elenei Balan a fost semnat personal olograf de recurentă și de reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Bîrcă în temeiul mandatului avocațial seria MA nr. 1358374 din 11 septembrie 2019 (vol. II, f.d. 125), iar recursul depus în numele Primarului com. Ciorescu, mun. Chișinău, a fost semnat de reprezentantul – avocatul Anatolie Barbacar, în temeiul mandatului avocațial seria MA nr. 0925935 din 28 septembrie 2016 (vol. I, f.d. 14).

În atare circumstanțe, se ajunge la concluzia că, în speță, au fost respectate prevederile articolului 246 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ coroborat cu articolul 233 alin. (2).

Succesiv, completul menționează că, deoarece fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța de recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Examinând temeiurile recursurilor depuse de Elena Balan și reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Bîrcă, cât și de Primarul comunei Ciorescu, mun. Chișinău, reprezentat de avocatul Anatolie Barbacar, în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronate, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele

indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

In concreto motivelor inserate în cererile de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererilor de recurs depuse de Elena Balan și reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Bîrcă, cât și de Primarul comunei Ciorescu, mun. Chișinău, reprezentat de avocatul Anatolie Barbacar, rezultă că aceștia nu au evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care, circumscrise motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii atacate. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor argumentelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vedește că argumentele invocate în recursuri, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursurilor, deoarece Elena Balan și reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Bîrcă, cât și de Primarul comunei Ciorescu, mun. Chișinău, reprezentat de avocatul Anatolie Barbacar, nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursurilor, deoarece sunt lipsite de conținut și desprind simplul fapt al dezacordului recurenților și reprezentanților acestora cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de

admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson vs Olanda, 26 martie 1996, § 67).

La acest capitol completul de admisibilitate al instanței de recurs reține că recursurile depuse de Elena Balan și reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Bîrcă, cât și de Primarul comunei Ciorescu, mun. Chișinău, reprezentat de avocatul Anatolie Barbacar, nu s-au bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespund cerinței de a fi „efective”, fiind lipsite de șanse de succes și nu sunt capabile să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, recursurile au fost depuse după ce Elena Balan și de Primarul comunei Ciorescu, mun. Chișinău, au avut posibilitatea de a fi auziți de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* cauza „Levages Prestations Services” vs Franța, cererea nr. 21920/93 din 25 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenților le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auziți combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

În astfel de circumstanțe, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile depuse de Elena Balan și reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Bîrcă, cât și de Primarul comunei Ciorescu, mun. Chișinău, reprezentat de avocatul Anatolie Barbacar.

Conform art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursurile depuse de Elena Balan și reprezentantul acesteia, avocatul Ludmila Bîrcă, cât și de Primarul comunei Ciorescu, mun. Chișinău, reprezentat de avocatul Anatolie Barbacar, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu